

ENVIRONMENTÁLNE VYHLÁSENIE spoločnosti HAKOM, s.r.o.

na obdobie 2020 – 2023

aktualizácia údajov za rok 2020

Obsah

1. Predstavenie spoločnosti	3
2. Environmentálna politika	7
3. Vplyv činností na životné prostredie	9
3.1 Priame environmentálne aspekty	9
3.2 Nepriame environmentálne aspekty.....	11
4. Environmentálne ciele.....	12
5. Opatrenia na zlepšenie environmentálneho správania	13
6. Environmentálne správanie.....	14
6.1 Energie.....	15
6.2 Materiály	16
6.3 Voda.....	18
6.4 Odpady	19
6.5 Biodiverzita.....	21
6.6 Emisie	22
7. Právne predpisy na ochranu ŽP.....	23

Environmentálne vyhlásenie je vypracované v súlade s NARIADENÍM KOMISIE (EÚ) 2018/2026, ktorým sa mení príloha IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS).

Spracované dňa: **22.06.2021**

ASTRAIA Certification, s.r.o.	
I confirm with my signature that the information on this page is correct.	
Name of the team leader:	Signature:
RNDr. Helfer	
Date: 21. OKT. 2021	

1. Predstavenie spoločnosti

Spoločnosť HAKOM, s.r.o. (ďalej len „HAKOM“) vznikla v roku 1993. Spoločnou prácou, vývojom nových produktov a investíciami do nových technológií či kvalitných materiálov sa postupne stala jedným z lídrov na slovenskom trhu v oblasti **výroby, montáže a osadzovania zvislého dopravného značenia**.

Spoločnosť HAKOM prináša na slovenský trh novinky svetových lídrov v oblasti bezpečnosti cestnej premávky a ponúka svojim zákazníkom komplexné služby v oblasti dopravného označenia. V rámci spolupráce so spoločnosťou 3M uviedla na slovenský trh odstrániteľnú pásku na vodorovné dopravné značenie Stamark a digitálnu tlač zvislého dopravného značenia. Náš tím odborníkov vykonáva kvalitne a rýchlo aj montáž dopravných značiek všetkých rozmerov. V rámci spolupráce so svetovými výrobcami bezpečnostných dopravných zariadení taktiež pomáha znižovať následky dopravných nehôd inštaláciou tlmičov nárazu, cestných vozidiel či koncových terminálov. Výnimočnosť firmy HAKOM je zabezpečená aj stavebnou a projekčnou činnosťou. Dominantné sú najmä projekty pre návrhy umiestnenia trvalého dopravného značenia, projekty organizácie dopravy a dopravných stavieb.

HAKOM a životné prostredie

Naša spoločnosť sa venuje ochrane životného prostredia dlhodobo. V roku 2008 sme si nechali certifikovať systém environmentálneho manažérstva podľa normy ISO 14001 a tým sme prijali záväzok na neustále zlepšovanie vlastného environmentálneho správania. Vedenie spoločnosti sa v roku 2019 rozhodlo ešte viac posilniť a ukotviť princíp trvalej udržateľnosti do našej podnikovej kultúry a začali sme budovať systém environmentálneho manažérstva a auditu podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o EMAS. Registráciu EMAS sme získali 13.11.2020. EMAS vnímame ako šancu byť ešte viac transparentní, rozvíjať dialóg so zainteresovanými stranami a viac vtiahnuť vlastných zamestnancov a spolupracovníkov do ochrany životného prostredia.

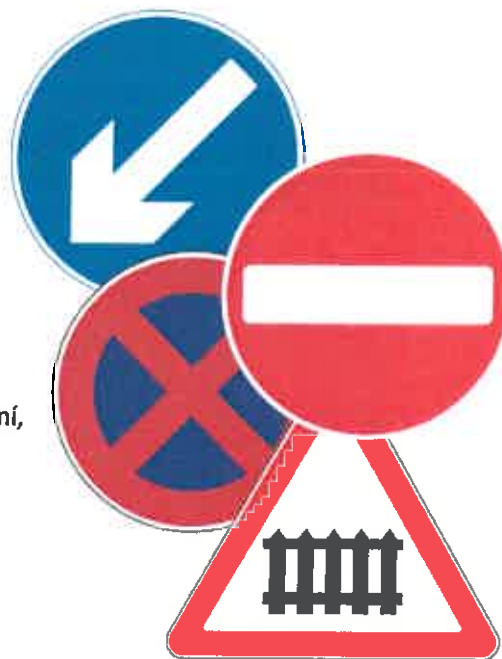
Výrobky spoločnosti HAKOM sú certifikované a spĺňajú prísne kvalitatívne a bezpečnostné štandardy.

Produkty, ktoré vyrábame a ponúkame:

- zvislé dopravné značky,
- prenosné dopravné značky,
- vodorovné dopravné značenie - dočasné,
- cestné a mostové zvodidlá,
- reklamné plochy.

Služby, ktoré poskytujeme:

- predaj dopravných značiek a dopravných zariadení,
- prenájom dopravného značenia a dopravných zariadení,
- predaj zvodidiel a príslušenstva
- stavebná činnosť,
- projekčná činnosť,
- reklamná činnosť,
- komerčná grafika.

Registrácia v schéme EMAS sa týka nasledovných činností (NACE kódov): 25.50, 25.99, 33.13, 42.11, 41.10, 73.11

I confirm with my signature that the information on this page is correct.	
Name of the team leader:	Signature:
RN Dr. Helfer	
Date:	21. OKT. 2021

Lokalizácia prevádzok, na ktoré sa EMAS registrácia vzťahuje:

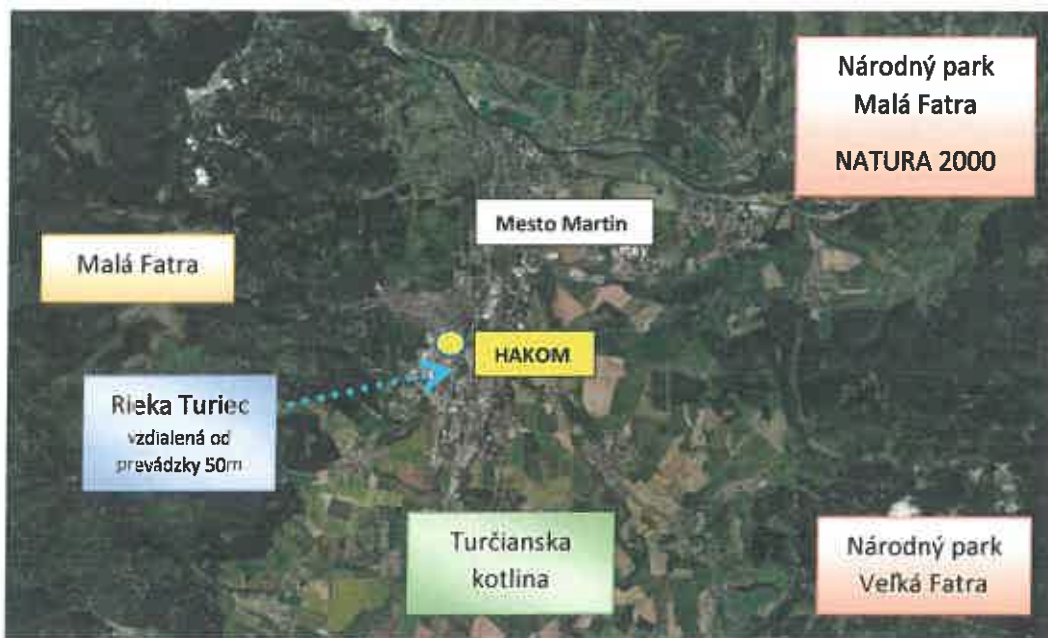
- **Sídlo spoločnosti a výrobné priestory**

ADRESA: HAKOM, a.r.o., Československej armády 18, Martin 036 01

IČO: 36000124

- **Stavenisko, miesto kde sa realizuje montáž**

Umiestnenie sídla a výrobných priestorov je v zastavanom území mesta Martin.

ASTRAIA	Location, s
I confirm with my signature that the information on this page is correct.	
Name of the team leader:	Areál spoločnosti HAKOM – nemá negatívny vplyv na okolité životné prostredie.
RNDr. Helfer	
Date: 21. OKT. 2021	

Zákazky a projekty, ktoré sme realizovali:

PROJEKTY TRVALÉHO DOPRAVNÉHO ZNAČENIA

D1 – Križovatka Triblavina

D1 – Prešov Západ - Prešov Juh

D3 – Skalité - hranica SR-PR

R2 – Žiar nad Hronom obchvat

R3 – Tvrdošín - Nižná nad Oravou

D3 – Čadca - Bukov

D4R7 – Nultý obchvat Bratislavy

D2 – Bratislava Lamačská cesta - Staré Grunty, tunel Sitina

R1 Nitra Západ - Tekovské Nemce

D1 Diaľničný privádzač Lietavská Lúčka - Žilina

ASTRAIA® Certification, s.r.o., Mostná 13, Nitra, Slovensko
certifikačný orgán manažérskych systémov a služieb

CERTIFIKÁT

spoločnosť
Hakom
HAKOM, s.r.o.

Československej armády 18, 036 01 Martin

Vydaním tohto certifikátu certifikačný orgán potvrdzuje, že uvedená organizácia má zavedený a udržiavaný

systém manažérstva kvality
systém environmentálneho manažérstva
systém manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci
v súlade s požiadavkami kritérií stanovených v
ISO 9001:2015
ISO 14001:2015
ISO 45001:2018

v rozsahu týchto číselností:

Výroba, montáž a opravovanie zariadení dopravných zariadení, dopravných a riadiacich zariadení, pneumatík, pneumatických systémov, nákladných panov, konštrukcie vodomernej dopravných zariadení, podrobnosti vodomernej dopravných zariadení a podrobnosti bezpečnostných. Výroba výťahov a posilovačov s hydraulickým motorom. Prákové stroje na ťaženie a zber odpadkov - čerpy. Konektory a zariadenia súčasných masidiel.

- 01.08.2020
- 01.08.2021
- 01.08.2022
- 01.08.2023
- 01.08.2024
- 01.08.2025

Platnosť certifikátu pre upravené obdobia preberajú ochranné známky. V prípade, že ochranné známky používajú obdobia dĺžky, overte si platnosť certifikátu na www.astraiaslovak.sk.

Certifikát číslo: IMS-4869-2020
Certifikát vydaný: 03. 08. 2020
Certifikát platný do: 04. 08. 2023
Dátum prvého vydanía: 03. 08. 2014

Certifikát potvrdzujúci dodržiavanie medzinárodných noriem:

- ISO 9001
- ISO 14001
- ISO 45001

Systémový prístup s dôrazom na kvalitu, bezpečnosť pri práci a životné prostredie má v spoločnosti HAKOM, s.r.o. dlhú tradíciu.

3M Science. Applied to Life.

Tento certifikát potvrdzuje, že spoločnosť

Hakom s.r.o.
Československej armády 18
036 01 Martin, Slovensko

úspešne absolvovala posudzovací proces spoločnosti 3M týkajúci sa výroby značenia, homologizácie a hodnotenia kvality a získala certifikát v súlade TSD.

Týmto sa potvrdzuje, že prevádzka v závodoch spoločnosti prebieha v súlade s technickými a aplikačnými smernicami 3M.

Tento certifikát je vydaný a aktualizovaný jeden raz od dátumu vyfotovania.

Marec 2019, Praha

Igor Gavala
Igor Gavala
Bývalý Manažer, EBM a zručný Remontér
EBM - Čierny, Oľša

Rudolf Melezinek
Rudolf Melezinek
Technický Manažér
Kvalitného Manažérstva

Certifikát

V roku 2019 sme ako jediný na Slovensku úspešne absolvovali posudzovací proces spoločnosti 3M týkajúci sa výroby značenia, homologizácie a hodnotenia kvality a získali sme certifikát o zhode TSD. Tento certifikát potvrdzuje, že procesy v prevádzke našej spoločnosti prebiehajú v súlade s technologickými a aplikačnými smernicami 3M.

Hakom s.r.o.

I confirm with my signature that the information on this page is correct.

Name of the team leader: **RNDr. Helfer**

Signature: *[Signature]*

Date: **21. OKT 2021**

2. Environmentálna politika

Environmentálna politika – naša stratégia v oblasti ochrany životného prostredia, je súčasťou integrovanej politiky našej spoločnosti, ktorá predstavuje naše priority, ktorými chceme venovať pozornosť, a ktoré chceme zlepšovať, pretože vieme, že iba konkrétne skutky a riešenia môžu priniesť zníženie dopadov na životné prostredie, ktoré vyplývajú z našej činnosti. Poskytovaním kvalitných služieb s minimálnym dopadom na životné prostredie chceme prispieť k odovzdaniu životného prostredia pre budúce generácie v udržateľnom stave a chceme prispieť k zvyšovaniu environmentálneho povedomia zamestnancov a aj širšej verejnosti. Vedenie spoločnosti si plne uvedomuje svoju zodpovednosť a nezastupiteľnú úlohu v dosahovaní priorit v riešení environmentálnych tém a problémov, ktoré z našej činnosti vyplývajú.

Stanovením integrovanej politiky sa zaväzujeme:

- dodržiavať právne a iné požiadavky
- uplatňovať princípy čistejšej produkcie
- minimalizovať vplyvy na životné prostredie
- efektívne využívať zdroje a podporovať zhodnocovanie odpadov
- odborne vzdelávať zamestnancov a informovať verejnosť

Uvedomujeme si, že všetky činnosti, produkty a služby našej spoločnosti sú v interakcii so životným prostredím a majú naň určitý vplyv. Jednotlivé zložky systému environmentálneho manažmentu a auditu musia preto byť neoddeliteľne prepojené s väčšinou, ak nie so všetkými zložkami celkového systému riadenia organizácie. Systém environmentálneho manažmentu a auditu je v našej spoločnosti implementovaný na všetkých úrovniach organizačnej štruktúry a ochrane životného prostredia sa venujeme pri všetkých procesoch organizácie.

Systém EMAS je založený na princípe neustáleho zlepšovania a funguje nasledovne:

1. Identifikujeme Environmentálne aspekty a vplyvy pri výrobe a montáži
2. Určíme si priority – významné environmentálne aspekty
3. Na priority stanovíme ciele a opatrenia, ktorých realizácia zmierni ich negatívne dopady na ŽP
4. Všetky činnosti vykonávajú odborne spôsobilí pracovníci, ktorí si uvedomujú dôležitosť chrániť ŽP
5. Dbáme na dodržiavanie všetkých právnych a iných požiadaviek

Integrovaná politika, ktorej súčasťou je aj ochrana životného prostredia.

6. Komunikujeme so zamestnancami o témach ochrany ŽP
7. Pri všetkých dôležitých rozhodnutiach dbáme aj na ochranu životného prostredia, vyčleňujeme zdroje
8. Sledujeme naše environmentálne správanie
9. Vykonávame interné audity
10. Hodnotíme dodržiavanie právnych a iných požiadaviek
11. Pravidelne vyhodnocujeme efektivitu EMAS

Do ochrany životného prostredia sú zapojení všetci pracovníci HAKOM, v rozsahu svojich pracovných úloh.

Naším zákazníkom ponúkame:

Výrobu, montáž a osadzovanie zvislých dopravných značiek, dopravných záchytných zariadení, mestských informačných systémov, reklamných panelov. Realizáciu vodorovných dopravných značiek. Osadzovanie nosičov zvislých dopravných značiek s pasívnou bezpečnosťou. Výrobu výliskov z pozinkovaného a hliníkového plechu. Projektovanie Inžinierskych stavieb – cesty. Montáž a servis určených meradiel.

Integrovaná politika

Vedenie spoločnosti si plne uvedomuje svoju zodpovednosť a nezastupiteľnú úlohu v oblasti zabezpečovania efektívnosti všetkých procesov. Zámerom spoločnosti je, aby systém manažérstva napomáhal schopnosti trvalo poskytovať kvalitné produkty a služby a v neposlednom rade, aby úsilie spoločnosti smerovalo k zabezpečeniu spokojnosti zákazníka, za minimálneho znečistenia životného prostredia a maximálnej ochrany zdravia zamestnancov a obchodných partnerov.

1. Za základ systému manažérstva kvality podľa ISO 9001 organizácia považuje procesné usporiadanie. Pri uplatňovaní zvažuje relevantné súvislosti. Za základ systému manažérstva environmentu podľa Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o EMAS považujeme environmentálne aspekty a ich vplyvy zvažujúc princíp životného cyklu našich produktov a služieb. Z pohľadu požiadaviek ISO 45001 tento základ tvoria identifikované riziká.
2. Pri vykonávaní jednotlivých činností organizácia uplatňuje a dodržiava všetky aplikovateľné záväzné požiadavky.
3. Organizácia uplatňuje princíp otvoreného dialógu a transparentnej komunikácie so zainteresovanými stranami
4. Organizácia týmto deklaruje svoj záväzok na trvalé zlepšovanie systému manažérstva, svojej výkonnosti a environmentálneho správania, na ochranu životného prostredia, vrátane prevencie znečisťovania, prevencie úrazov a poškodenia zdravia.
5. Táto politika zároveň poskytuje rámec na nastavenie cieľov (kvalita, environment, BOZP), čo sú už opatrenia pre konkrétnych pracovníkov, ktoré organizácia prijíma a vyhodnocuje v ročných intervaloch.

Ing. Lenka Jendrušáková
Predstaviiteľ integrovaného systému

05.05.2020

Ing. Peter Mišanko
Riaditeľ spoločnosti

ASTRAIA Certification[®], s.r.o.

I confirm with my signature that the information on this page is correct.

Name of the team leader:

Signature:

RNDr. Helfer

Date: 21. OKT 2021

3. Vplyv činností na životné prostredie

Spoločnosť HAKOM identifikuje environmentálne aspekty vo vzťahu k svojim činnostiam, aby bolo zaistené vyselektovanie tých environmentálnych aspektov, ktoré je nutné riadiť s cieľom minimalizovania vplyvu na životné prostredie. Všetky environmentálne aspekty sú uvedené v registri. Spoločnosť HAKOM pri identifikácii environmentálnych aspektov brala do úvahy celý životný cyklus výroby a poskytovaných služieb a aspekty boli posúdené z hľadiska bežnej prevádzky, aj prevádzky za mimoriadnych situácií.

Environmentálne aspekty sú rozdelené nasledovne:

- PRIAME: vznikajú pri činnosti, ktoré vykonávajú vlastný zamestnanci
- NEPRIAME: vznikajú v súvislosti s dodávateľmi a zákazníkmi

Pri hodnotení významných environmentálnych aspektov boli použité nasledovné kritéria:

- K1 / Miera ohrozenia životného prostredia
- K2 / Plnenie právnych požiadaviek
- K3 / Požiadavky zainteresovaných strán
- K4 / Potenciál na zlepšenie

Environmentálne aspekty sú z hľadiska environmentálnych vplyvov a nutnosti ich riadenia rozdelená do troch nasledovných kategórií:

Nevýznamný environmentálny aspekt

Významný environmentálny aspekt

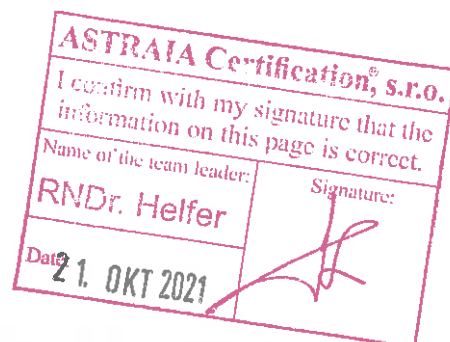
Veľmi významný environmentálny aspekt

3.1 Priame environmentálne aspekty

V rámci identifikácie priamych environmentálnych aspektov sa spoločnosť HAKOM zamerala na procesy a činnosti, ktoré má priamo pod kontrolou a vie ich riadiť a ovplyvňovať. Boli to tieto:

- Príjem materiálu (naskladnenie)
- Lisovanie
- Nastreľovanie
- Príprava materiálu (rezanie rúry/profilu, rezanie plechu, vyrábanie úchyto, strihanie)
- Ploter
- Sieťotlač
- Tlač
- Lepenie fólie
- Balenie a expedícia
- Údržba
- Medzisklad a požičovňa
- Administratívne činnosti
- Výroba stlačeného vzduchu
- Osvetlenie - interiér a exteriér
- Vnútropodniková doprava – vozíky
- Zhromažďovanie nebezpečných látok a horľavých kvapalín, nabíjacia stanica
- Starostlivosť o areál
- Osadenie a montáž značiek

Počas úvodného environmentálneho preskúmania boli identifikované nasledovné významné a veľmi významné priame environmentálne aspekty:

Proces / činnosť	Environmentálny aspekt	Environmentálny vplyv	K1	K2	K3	K4	Významnosť
Príjem materiálu (naskladnenie)	vznik odpadu z obalov (plast, kov, drevo)	Znečistenie ovzdušia a vôd zo spracovania odpadov, záber krajiny skládkovaním	I.	II.	II.	II.	významný
Príprava materiálu (rezanie rúry/profilu, rezanie plechu, vyrábanie úchytov, strihanie)	vznik odpadu - orezky a piliny (Al, Fe)	Znečistenie ovzdušia a vôd zo spracovania odpadov	III.	II.	I.	II.	veľmi významný
Ploter	vznik odpadu - fólia	Znečistenie ovzdušia a vôd zo spracovania odpadov, záber krajiny skládkovaním	II.	I.	I.	I.	významný
Sieťotlač	spotreba čistiacich prostriedkov na siete	Čerpanie prírodných zdrojov, znečistenie ŽP z výroby suroviny	II.	II.	I.	III.	veľmi významný
	vznik odpadu - kvapalina z čistenia sietí 080314-N	Znečistenie ovzdušia a vôd zo spracovania odpadov, záber krajiny skládkovaním	I.	II.	I.	III.	veľmi významný
Balenie a expedícia	spotreba obalov (plast, papier, drevo)	Čerpanie prírodných zdrojov, znečistenie ŽP z výroby suroviny	I.	I.	I.	II.	významný
Administratívne činnosti	zohľadňovať environmentálne kritéria pri nákupe tovarov a služieb	zníženie znečistenia zložiek ŽP	II.	I.	I.	III.	veľmi významný
Osvetlenie - interiér a exteriér	spotreba elektrickej energie	Klimatické zmeny z produkcie skleníkových plynov, poškodenie krajiny z výstavby infraštruktúry k výrobe a distribúcii elektrickej energie, čerpanie prírodných zdrojov	II.	I.	I.	III.	veľmi významný

Vplyv priamych environmentálnych aspektov na životné prostredia súvisí hlavne so znečistením zložiek životného prostredia – voda, pôda, ovzdušie a záberom krajiny spôsobené produkciou odpadu. Ďalšie negatívne vplyvy súvisia s výrobou látok, materiálov a energie súvisiacich s environmentálnymi aspektmi a čerpaním prírodných zdrojov a znečisťovaním zložiek životného prostredia pri ich výrobe.

Výrobné priestory spoločnosti HAKOM v Martine.

ASTRAIA Certification® s.r.o.
 I confirm with my signature that the information on this page is correct.

Name of the team leader: **RNDr. Helfer**

Signature:

Date: **21. OKT. 2021**

3.2 Nepriame environmentálne aspekty

Sú aspekty spoločnosti HAKOM vznikajúce pri vzájomnej interakcii s tretími stranami, ktoré organizácia môže ovplyvniť. Boli analyzované nasledovné procesy a činnosti:

- Doprava a logistika
- Vlastný vozový park
- Likvidácia odpadu
- Stravovanie
- Osadenie a montáž značiek
- Používanie značiek
- Likvidácia výrobkov pod dobe životnosti

Počas úvodného environmentálneho preskúmania boli identifikované nasledovné významné a veľmi významné nepriame environmentálne aspekty:

Proces / činnosť	Environmentálny aspekt	Environmentálny vplyv	K1	K2	K3	K4	Významnosť
Osadenie a montáž značiek	vznik odpadu - obaly, poškodený tovar, dočasné pásky, komunálny odpad	Znečistenie ovzdušia a vôd zo spracovania odpadov, záber krajiny skládkovaním	II	I.	I.	III.	veľmi významný
Areál	vznik stavebného odpadu pri rekonštrukcii budovy	Znečistenie ovzdušia a vôd zo spracovania odpadov, záber krajiny skládkovaním	I.	I.	II	I.	významný

V roku 2020 začala rekonštrukcia administratívnej budovy, ktorá bola ukončená v máji 2021. Pri rekonštrukcii vznikali stavebné odpady, ktoré boli vyhodnotené ako významné. So všetkými odpadmi z rekonštrukcie sa nakladalo v súlade s právnymi požiadavkami.

Vplyv nepriamych environmentálnych aspektov na životné prostredia súvisí hlavne so znečistením zložiek životného prostredia – voda, pôda, ovzdušie a záberom krajiny spôsobené produkciou odpadu.

Hala po rekonštrukcii.

4. Environmentálne ciele

Ciele sú pre našu spoločnosť veľmi dôležitý nástroj zlepšovania. Na rok 2021 sú ciele zamerané na: zlepšenie využívania zdrojov a nakladanie s odpadmi, čo je plne v súlade s významnými environmentálnymi aspektmi.

Vyhodnotenie cieľov 2020

Cieľ	Cieľová hodnota	Vyhodnotenie
Zníženie spotreby elektrickej energie inštaláciou LED osvetlenia vo výrobných hale	Zníženie spotreby elektrickej energie na osvetlenie o 30%	Splnené
Zníženie spotreby kancelárskeho papiera rozvojom databázy Hbase	Zavedenie modulov do Hbase, kde bude uložená dokumentácia na riadenie ochrany životného prostredia	Splnené
Zvýšenie konkurencieschopnosti a zlepšenie infraštruktúry a rozšírenie výrobného programu	Vybudovanie novej trafostanice, rekonštrukcia šatní, zakúpenie lisu a robotickej manipulačnej ruky, zakúpenie natírkacieho stroja	Splnené
Podporovať biodiverzitu v areáli na prevádzke	Výsadba 2 stromov	Splnené
Zníženie znečistenia životného prostredia na strojnotechnologických zariadeniach a pri ich údržbe	Nahradenie minimálne jednej chemickej látky za ekologicky menej škodlivú za dodržania rovnakej kvality	Splnené
Zníženie produkovaných odpadov a zabezpečenie ich opätovného použitia	Odobrávanie odpadovej reflexnej fólie na iné využitie ako na zneškodnenie skládkovaním	Nesplnené Nepodarilo sa nájsť uplatnenie na trhu

Ciele na rok 2021

Cieľ	Cieľová hodnota	Termín
Zvýšenie efektivity využitia plechu	90% výťažnosť plechu pri výrobe veľkoplošných a atypických značiek	December 2021
Zvýšenie efektivity využitia fólie	86% výťažnosť fólie pri výrobe všetkých značiek s polepom fólie	December 2021
Zníženie spotreby vody na zamestnanca	15% úspora oproti roku 2020	December 2021
Znížiť množstvo vyprodukovaných nebezpečných odpadov na obrat	10 kg N odpadu na 1 mil. EUR obrat	December 2021

ASTRAIA Certification, s.r.o.	
I confirm with my signature that the information on this page is correct.	
Name of the team leader:	Signature:
RNDr. Helfer	
Date: 21. OKT. 2021	

5. Opatrenia na zlepšenie environmentálneho správania

Témy a opatrenia v oblasti ochrany životného prostredia, ktorým sa HAKOM venoval v rokoch 2020/2021:

- ✔ Zvyšovanie povedomia pracovníkov
 - Inštalácia nástienok
 - Spracovanie informačných letákov
 - Školenie pracovníkov
 - Kontroly čistenia a poriadku
- ✔ Riadenie a kontrola subdodávateľov
 - Nastavenie kontrol
 - Posilnenie evidencií vzniknutých odpadov
 - Spracovanie a distribúcia informačného letáku
- ✔ Kontrola dodávateľov vstupných materiálov
 - Audity dodávateľov materiálov
- ✔ Nakladanie s odpadmi z výroby dopravného značenia
 - Analýzy a prehodnotenie tokov odpadov
 - Nový systém značenia odpadov
 - Možnosť odovzdávať niektoré typy odpadov zamestnancom
 - Vytvorenie nového miesta zhromažďovania ostatných odpadov

Hakom®

ASTRAIA Certification, s.r.o.
I confirm with my signature that the information on this page is correct.

Name of the team leader: RNDR. Helfer	Signature:
Date: 21. OKT. 2021	

6. Environmentálne správanie

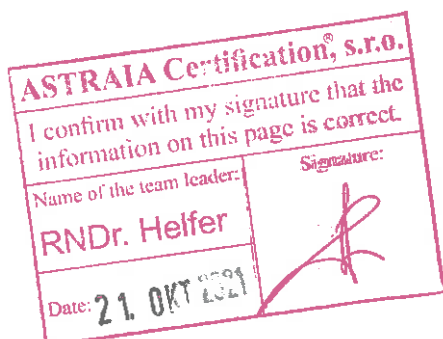
Spoločnosť HAKOM sleduje svoje environmentálne správanie, aby bolo možné vyhodnotiť skutočné dopady na životné prostredie a kvantifikovať mieru znečistenia.

Sledované sú nasledovné ukazovatele:

ENERGIE	Spotreba energie v MWh na mil. EUR obrat z výroby
MATERIÁLY	Efektivita využitia plechu pri výrobe veľkoplošných a atypických značiek v % Efektivita využitia fólie pri výrobe všetkých značiek s polepom fólie v %
VODA	Spotreba vody v m ³ na zamestnanca
ODPADY	Množstvo vyprodukovaných ostatných odpadov v t na mil. EUR celkový obrat Množstvo vyprodukovaných nebezpečných odpadov v kg na mil. EUR celkový obrat
BIODIVERZITA	Podiel zelených plôch voči zastavaným plochám v %
EMISIE	Produkcia CO ₂ v t na mil. EUR celkový obrat
INÉ	Spotreba kancelárskeho papiera - indikátor sa nevyhodnocoval z dôvodu, že táto oblasť nepredstavuje významný potenciál na zlepšenie a spotreba kancelárskeho papiera nie je hodnotená ako významný environmentálny aspekt. V nasledovnej aktualizácii environmentálneho vyhlásenia sa už nebude tento indikátor uvádzať.

Montáž a osádzanie záchytného bezpečnostného zariadenia – tlmiče nárazu (zvodidlá).

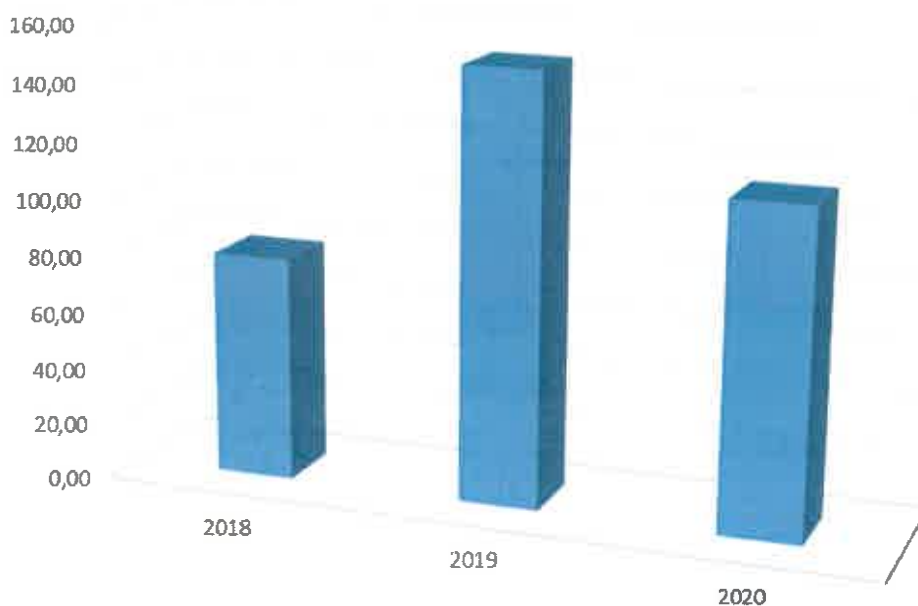
6.1 Energie

V tomto ukazovateli sa vyhodnocuje spotreba elektrickej energie na pohon zariadení vo výrobe v procesoch lisovania, zvrárania, rezania, tlače, na výrobu stlačeného vzduchu, osvetlenie a na prevádzku administratívnych priestorov, ďalej je do energie započítaná spotreba zemného plynu na vykurovanie a výrobu teplej úžitkovej vody.

Spotreba energie pri montáži sa nesleduje a nevyhodnocuje. Pri montáži sa spotrebovávajú elektrická energia, ktorú zabezpečuje objednávateľ alebo sa používajú elektrocentrály, pri ktorých sa sleduje množstvo spotrebovaných pohonných hmôt a súvisiaca produkcia CO₂ v ukazovateli emisie.

Sledovanie a vyhodnocovanie spotreby energie je dôležité z dôvodu, že výroba energie negatívne vplyva na životné prostredie a poškodzuje ho, prispieva aj ku klimatickým zmenám a podieľa sa na znečisťovaní ovzdušia a čerpaní prírodných zdrojov.

Spotrebe energie v MWh na mil. EUR obrat z výroby

	2018	2019	2020
Spotreba energie vo výrobe (MWh)	121,67	185,95	234,87
Obrat vo výrobe (milión EUR)	1,54	1,24	2,07
Hodnota indikátora	79,01	149,96	113,46

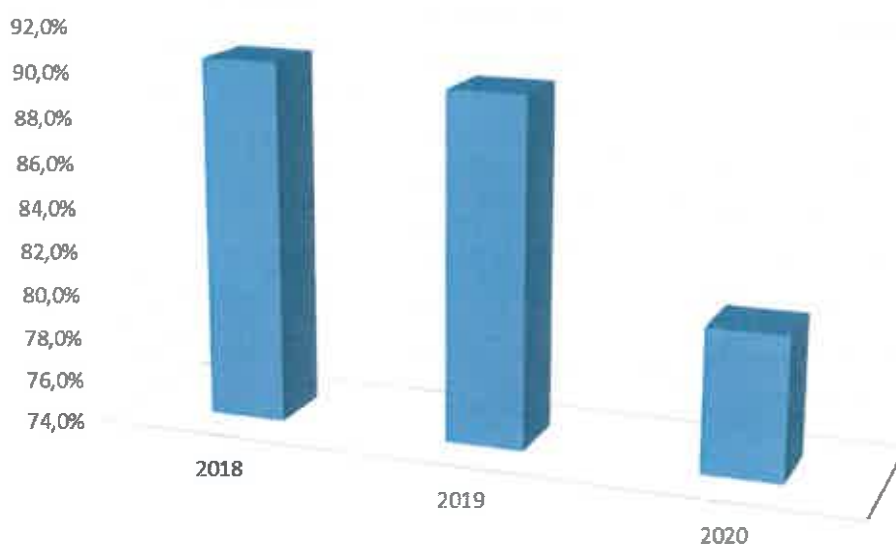
Komentár: Spotreba energie vo výrobe vo vzťahu k obratu v roku 2020 klesla, čo bolo spôsobené zmenou osvetlenia vo výrobnjej hale, ustálením novej technológie. Nepretržitá prevádzka nebola realizovaná vo veľkej miere ako predchádzajúci kalendárny rok.

ASTRAIA Certification, s.r.o.	
I confirm with my signature that the information on this page is correct.	
Name of the team leader:	Signature:
RNDr. Helfer	
Date:	21. OKT 2021

6.2 Materiály

V tomto ukazovateli sa sleduje využívanie kľúčových materiálov pri výrobe dopravného značenia a to je plech a reflexná fólia. Ich efektívne využívanie znižuje tvorbu odpadov, čo je veľmi dôležité aj z ekonomického hľadiska. Efektívne využívanie týchto surovín je zabezpečované predovšetkým prostredníctvom tvorby grafického návrhu, ktorého cieľom je maximálne využiť plochu plechu a fólie. Samotný plech a fólia sú materiály, ktorých výroba je energeticky náročná a sú pri nej spotrebovávané prírodné zdroje a ja preto spoločnosť HAKOM pristupuje k ich spotrebe veľmi šetrne a s veľkým dôrazom na ich maximálnu využiteľnosť.

Efektivita využitia plechu pri výrobe veľkoplošných a atypických značiek v %

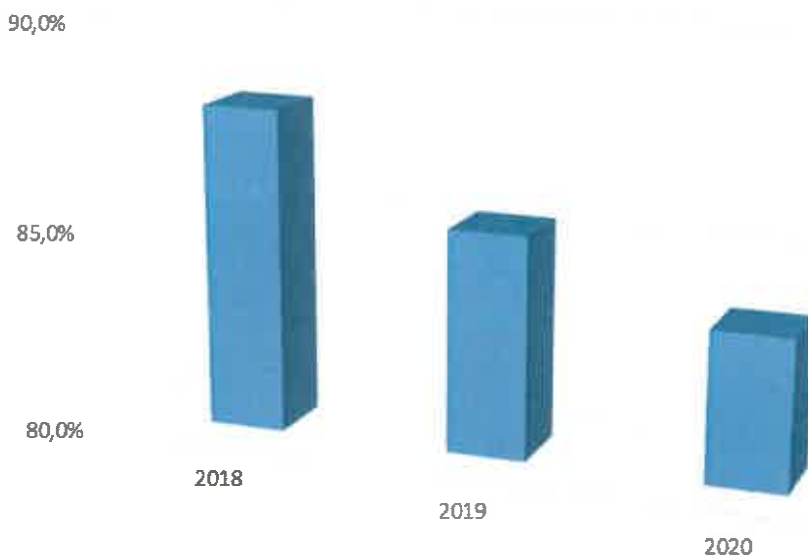

	2018	2019	2020
Vyrobená plocha veľkoplošných a atypických značiek (m ²)	2650,86	1413,96	3809
Spotreba plechu na výrobu veľkoplošných a atypických značiek (m ²)	2931,56	1575,43	4732
Hodnota indikátora	90,4	89,8	80,5

Komentár: Efektivita spotreby plechu sa v sledovanom období drží na úrovni okolo 80%, čo predstavuje zníženie efektivity využitia. Pokles bol spôsobený požiadavkami zákazníka na vstupný materiál, kde bola požiadavka používať hliníkový plech namiesto zinkového plechu. Naša spoločnosť musela zabezpečiť daný materiál, ktorý bol dostupný iba v obmedzených rozmeroch, čo zapríčinilo zvýšenie odpadu zo spracovania.

ASTRAIA Certification, s.r.o.	
I confirm with my signature that the information on this page is correct.	
Name of the team leader:	Signature:
RNDr. Helfer	
Date: 21. OKT. 2021	

Efektivita využitia fólie pri výrobe značiek s polepom fólie v %

	2018	2019	2020
Vyrobená plocha značiek s polepom fólie (m ²)	11 148,83	9 467,61	11 165
Spotreba fólie na výrobu značiek s polepom fólie (m ²)	12 676,52	11 080,47	13 343
Hodnota indikátora	87,9	85,4	83,7

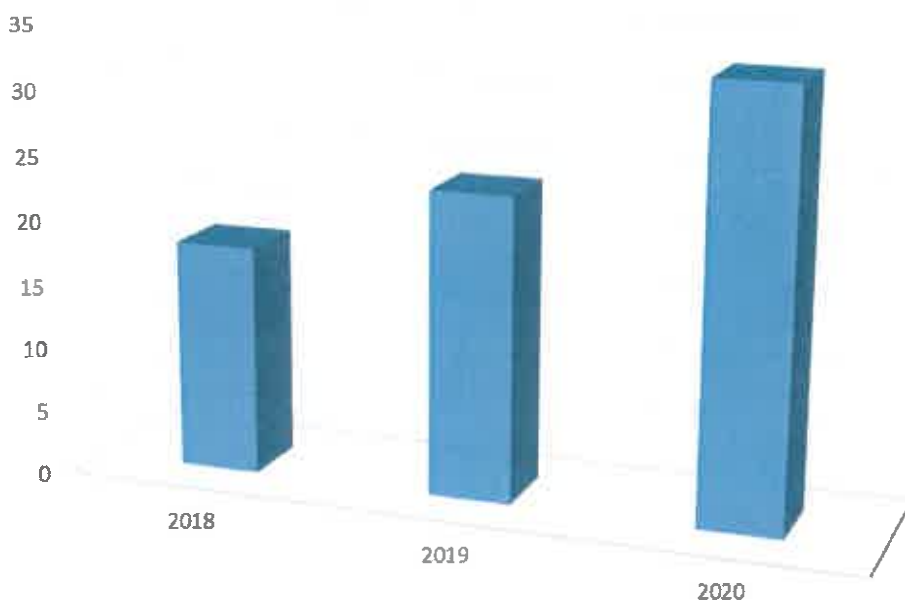
Komentár: Efektivita spotreby fólie sa v sledovanom období pohybuje na úrovni okolo 83%, čo predstavuje mierna zníženie efektivity využitia. Pokles efektivity nastal v dôsledku zmeny vyhlášky a technológie výroby. Niektoré veľkosti dopravných značiek nezodpovedajú šírkam dostupnej fólie tým pádom sa musia "skladať" a vzniká vyšší odpad. V budúcnosti čakáme ustálenie rozmerov dopravných značiek a tým pádom sa efektivita opäť zvýši.

6.3 Voda

Voda sa spotrebováva na prevádzke na sociálne účely, vo výrobnom procese sa používa minimálne, a preto je viazaná na počet zamestnancov. Pre spoločnosť HAKOM je dôležité, aby bolo s vodou, ako dôležitým prírodným zdrojom zaobchádzané šetrne a nedochádzalo k jej neúmernému plytvaniu.

Spotreba vody v m³ na zamestnanca

	2018	2019	2020
Spotreba vody na prevádzke Martin (m ³)	714	989	1323
Počet zamestnancov na prevádzke Martin	40	42	40
Hodnota indikátora	18	24	33

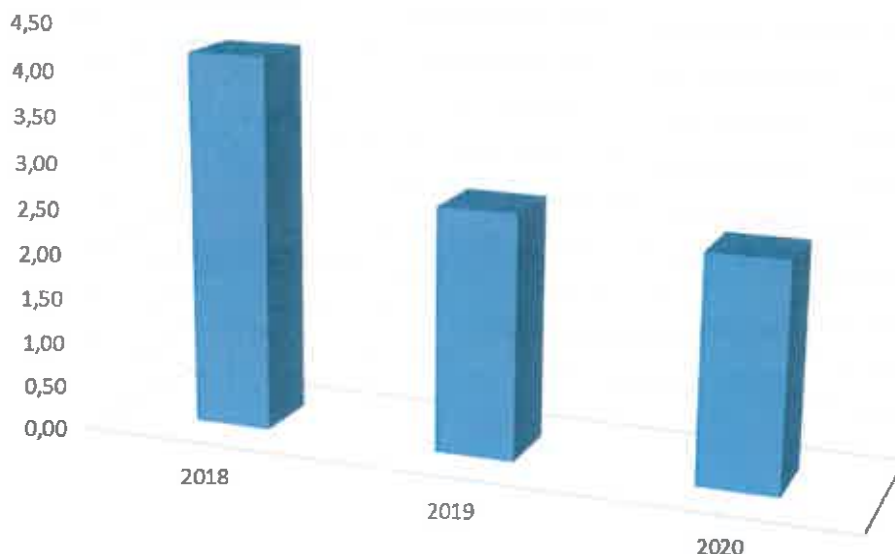
Komentár: Spotreba vody mierne medziročne vzrástla čo bolo spôsobené zmenou prevádzky z jednozmennej na dvojjemnú (výroba dopravných značiek), následná príprava na montážne práce, nová technológia, nefunkčným rozvodom úžitkovej vody.

ASTRAIA Certification® s.r.o.	
I confirm with my signature that the information on this page is correct.	
Name of the team leader:	Signature:
RNDr. Helfer	
Date:	21. OKT. 2021

6.4 Odpady

Odpady vznikajú pri všetkých výrobných procesoch spoločnosti HAKOM a aj medzi významnými environmentálnymi aspektmi majú odpady najväčšie zastúpenie. Sledované sú tak ostatné odpady, ako aj nebezpečné odpady. Nebezpečné odpady vo výrobe tvoria hlavne znečistené handry, obaly znečistené nebezpečnými látkami, kvapaliny z čistenia, zvyšky farieb a pod. Ostatné odpady vznikajú hlavne z obalov, ktoré sa využívajú v rámci medzioperačnej ochrany produktov a aj ochrany produktov pri preprave zákazníkom v maximálnej možnej miere a tým sa znižuje aj množstvo odpadov z obalov. Odpady v malom množstve vznikajú aj pri montáži dopravného značenia, ide najmä o obaly na ochranu výrobkov a stavebné odpady (výkopová zemina, zvyšky betónu a pod.) Odpady sú sledované sumárne za celú spoločnosť. Minimalizácia odpadov je pre spoločnosť HAKOM dôležitá, lebo si uvedomujeme, že najlepší odpad je taký, ktorý ani nevznikne. Keď už ale odpad pri našej činnosti vznikne, snažíme sa o jeho maximálne využitie a odovzdanie na opätovné spracovanie, až keď už iná možnosť nie je, odovzdáme odpad na zneškodnenie.

Množstvo vyprodukovaných ostatných odpadov v t na mil. EUR celkový obrat

	2018	2019	2020
Vyprodukované ostatné odpady (t)	36,17	33,58	53,44
Obrat celkovo (milión EUR)	8,70	12,40	21,35
Hodnota indikátora	4,16	2,71	2,50

Komentár: Indikátor má klesajúcu tendenciu za posledné tri roky. Naším cieľom je neustále zvyšovanie environmentálneho povedomia, správna separácia odpadu, jeho eliminácia, prípadne opätovné použitie v procesoch spoločnosti, resp. jeho odovzdanie zamestnancom za účelom ďalšieho zhodnotenia.

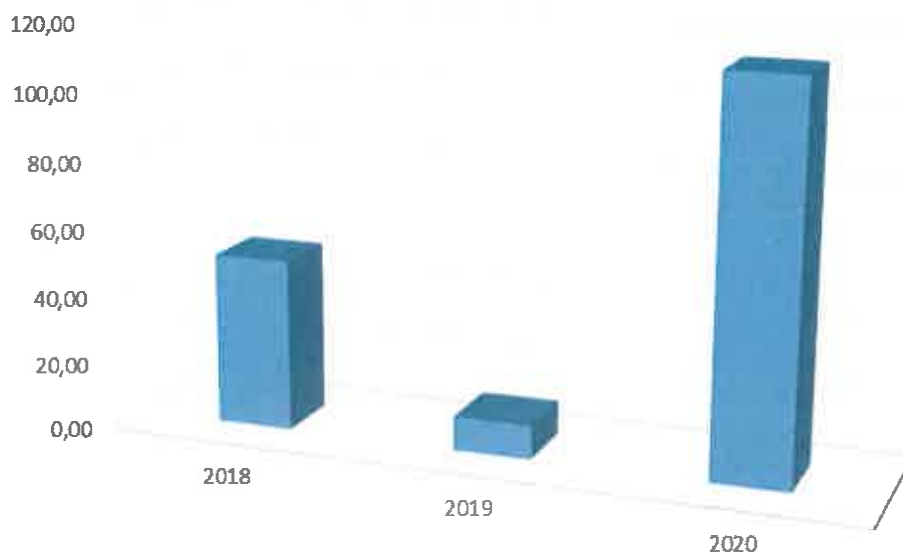
ISO 9001:2015 Certification, s.r.o.

I confirm with my signature that the information on this page is correct.

Name of the team leader: **RNDr. Helfer** Signature:

Date: **21. OKT. 2021**

Množstvo vyprodukovaných nebezpečných odpadov v kg na mil. EUR celkový obrat

	2018	2019	2020
Vyprodukované nebezpečné odpady (kg)	444	126	2441,7
Obrat celkovo (milión EUR)	8,70	12,40	21,35
Hodnota indikátora	51,03	10,16	114,37

Komentár: Produkcia nebezpečných odpadov v roku 2020 výrazne stúpla, čo bolo zapríčinené vyčistením odlučovača ropných látok. V nasledujúcich rokoch očakávame teda opäť pokles tohoto indikátora.

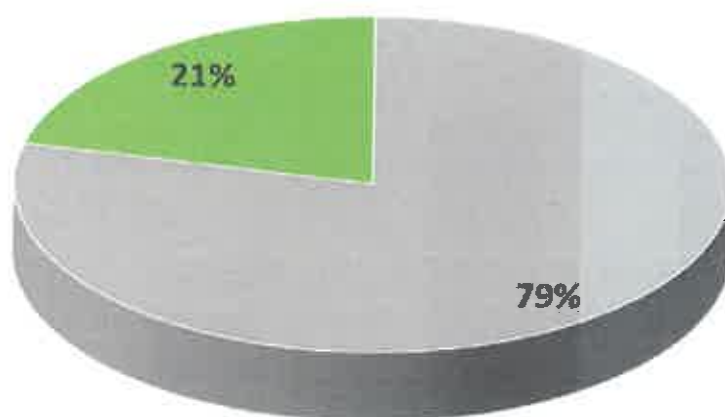
ASTRAIA Certification, s.r.o.	
I confirm with my signature that the information on this page is correct.	
Name of the team leader:	Signature:
RNDr. Helfer	
Date: 21. OKT 2021	

6.5 Biodiverzita

Sledovanie biodiverzity je relevantné v areáli spoločnosti, pretože tam HAKOM môže ovplyvňovať a manažovať plochy a ich využitie. A aj to robí – plochy sú obhospodarované a je im venovaná maximálna starostlivosť. O výsadbu sa stará záhradník, ktorý dvakrát do roka realizuje údržbu zelene. Pri rekonštrukcii haly nebol znížený podiel zelených plôch.

Pri montáži a osadení dopravného značenia je projekt daný a spoločnosť HAKOM nemôže ovplyvňovať konečné prevedenie a riešenie plôch, ktoré podporujú biodiverzitu. Čo ale pri montáži môžeme urobiť, je riadiť projekt tak, aby bol v súlade s projektovou dokumentáciou a aby naša činnosť negatívne nezasiahla do prírody a krajiny a negatívne neovplyvnila biodiverzitu a aby všetky plochy, kde montujeme značky boli uvedené do pôvodného a zákazníkmi požadovaného stavu.

Podiel zelených plôch voči zastavaným plochám v %

	2019	2020	Podiel
Plochy, ktoré podporujú biodiverzitu na prevádzke (m ²)	1976	1976	21%
Zastavané plochy na prevádzke (m ²)	7297	7297	79%
Plochy spolu	9273	9273	100%

Zeleň v areáli je upravená a spoločnosť HAKOM jej venuje veľkú pozornosť. Súčasťou cieľov spoločnosti je aj zvýšiť výsadbu stromov v areáli v Martine.

ASTRA VIA Certification, s.r.o.

I hereby certify that the information on this page is correct.

Name of the team leader: RNDr. Helfer

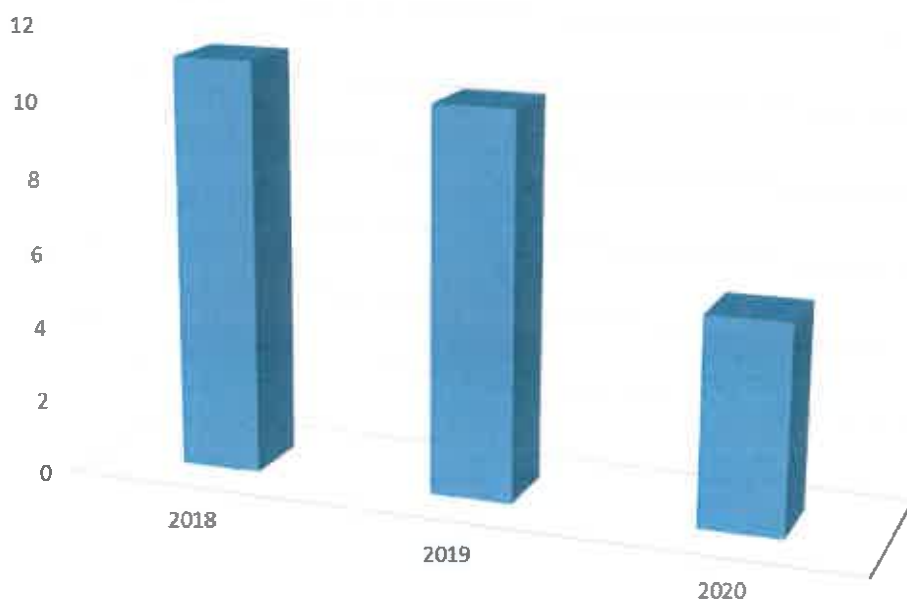
Signature:

Date: 21. OKT 2021

6.6 Emisie

Spoločnosť HAKOM má svoje vlastné dopravné prostriedky, ktoré sa využívajú pri stavebných prácach, preprave výrobkov a pracovníkov na miesto výkonu montážnych prác. Pri ich používaní vznikajú emisie skleníkových plynov, ktorých množstvo je sledované a vyhodnocované. Spaľovanie palív a teda aj emisie CO₂ sú produkované aj v centrálnych, ktoré sa používajú pri zabezpečovaní elektrickej energie na výkone montážnych prác. Emisie CO₂ vznikajú aj zo spaľovania zemného plynu pri vykurovaní priestorov na prevádzke v Martine a tie sú do tohto ukazovateľa tiež započítané. Spoločnosť HAKOM prispieva produkciou CO₂ k tvorbe skleníkového efektu, negatívneho javu podieľajúceho sa na globálnej zmene klímy. Sme si vedomí, že aj my môžeme prispieť k redukcii CO₂ zo svojich činností a prispieť k zmierneniu klimatických zmien. Dopravné prostriedky sú pravidelne servisované a obnovované.

Produkcia CO₂ v t na mil. EUR celkový obrat

	2018	2019	2020
Vyprodukované CO ₂ (t)	96	127	131
Obrat celkovo (milión EUR)	8,70	12,40	21,35
Hodnota indikátora	11	10	6

Komentár: Indikátor medziročne klesol a to z dôvodu optimalizovania procesov vykurovania. Plynové kotle boli v roku 2020 nastavené na temperovanie každej miestnosti, tým pádom nedochádzalo k vysokému nárastu spotreby pri nábehu kotla a samotného vykurovania.

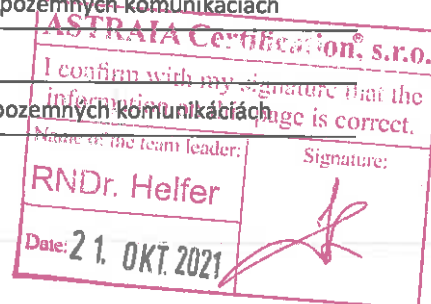
ASTRAIA Certification, s.r.o.	
I confirm with my signature that the information on this page is correct.	
Name of the team leader:	Signature:
RNDr. Helfer	
Date: 21. OKT. 2021	

7. Právne predpisy na ochranu ŽP

Závazné požiadavky (právne požiadavky a iné požiadavky) a ich dodržiavanie je jeden z pilierov systému environmentálneho manažérstva a auditu. Spoločnosť HAKOM má preto vytvorený proces na sledovanie, zapracovanie a hodnotenie požiadaviek, ktoré súvisia s jej environmentálnymi aspektmi. Za sledovanie požiadaviek je zodpovedný Predstaviteľ integrovaného systému. Spoločnosť HAKOM pravidelne hodnotí dodržiavanie záväzných požiadaviek a výsledky z tohto hodnotenia sa predkladajú vedeniu spoločnosti. Posledné hodnotenie bolo realizované dňa: 9.4.2021 výsledkom: **spoločnosť HAKOM dodržiava všetky právne požiadavky.**

HLAVNÉ PRÁVNE PREDPISY, KTORÉ SA VZŤAHUJÚ NA ENVIRONMENTÁLNE ASPEKTY SPOLOČNOSTI HAKOM

Zákon č.17/1992	o životnom prostredí v znení neskorších predpisov
Zákon č. 543/2002	o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
Vyhláška č. 24/2003	ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
Zákon č. 286/2009	o fluórovaných skleníkových plynch
Vyhláška č. 314/2009	ktorou sa vykonáva zákon o fluórovaných skleníkových plynch
Zákon č. 137/2010	o ochrane ovzdušia
Vyhláška č. 410/2012	ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší
Zákon č. 401/1998	o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia
Zákon č. 79/2015	o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Vyhláška č. 365/2015	ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
Vyhláška č. 366/2015	o evidencnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti
Vyhláška č. 371/2015	ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch
Vyhláška č. 373/2015	o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov
Zákon č. 329/2018	o poplatkoch za uloženie odpadov
Zákon č. 582/2004	o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
Zákon č. 364/2004	o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
Zákon č. 442/2002	o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach
Zákon č. 359/2007	o prevencii a náprave environmentálnych škôd
Zákon č. 67/2010	o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 24/2006	o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 106/2018	o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách
Zákon č. 8/2009	o cestnej premávke na pozemných komunikáciách
Vyhláška č. 9/2009	ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke na pozemných komunikáciách

Zákon č. 56/2012	o cestnej doprave
Nariadenie (ES) č. 1221/2009	o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)
Zákon č. 351/2012	o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit
VZN Mesta Martin č. 55	o poplatku za znečisťovanie ovzdušia malým zdrojom znečistenia ovzdušia
VZN Mesta Turie č. 76	o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Kontrola orgánov štátnej správa – Slovenská inšpekcia životného prostredia
 Spoločnosť HAKOM nemala od posledného environmentálneho overovania kontrolu orgánov štátnej správy v oblasti ochrany životného prostredia

ASTRAIA Certification[®], s.r.o.	
I confirm with my signature that the information on this page is correct.	
Name of the team leader:	Signature:
RNDr. Helfer	
Date:	21. OKT. 2021

VYHLÁSENIE ENVIRONMENTÁLNEHO OVEROVATEĽA O OVEROVANÍ A VALIDÁCII

Akreditovaný environmentálny overovateľ ASTRAIA® Certification, s.r.o.

Priezračná 39, 949 01 Nitra, Slovensko

s registračným číslom overovateľa EMAS SK-V-0001

akreditovaný pre rozsah 25.50, 25.99, 33.13, 41.10, 42.11, 73.11

**vyhlasuje, že overil celú organizáciu v zmysle environmentálneho vyhlásenia
organizácie HAKOM, s.r.o.**

ktorá spĺňa všetky požiadavky nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 z 25. novembra 2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS), Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1505 z 28. augusta 2017, ktorým sa menia prílohy I, II a III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) a Nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2026, ktorým sa mení príloha IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)

Podpisom vyhlasujem, že:

- overovanie a validácia boli vykonané v plnom súlade s požiadavkami nariadenia (ES) č. 1221/2009, Nariadenia (EÚ) č. 2017/1505 a Nariadenia (EÚ) č. 2018/2026
- výsledok overovania a validácie potvrdzuje, že neexistuje žiadny dôkaz o nedodržiavaní uplatniteľných právnych požiadaviek týkajúcich sa životného prostredia,
- údaje a informácie uvedené v environmentálnom vyhlásení organizácie poskytujú spofahlivý, dôveryhodný a správny obraz o všetkých činnostiach organizácie v rozsahu uvedenom v environmentálnom vyhlásení.

Upozornenie: Tento dokument nie je rovnocenný s registráciou v EMAS. Zápis do registra môže urobiť iba príslušný orgán podľa nariadenia (ES) č. 1221/2009. Tento dokument sa samostatne nezverejňuje.

Vedúci environmentálneho overovateľa ASTRAIA® Certification, s.r.o.,

RNDr. Daniel HELFER, dňa 21.10.2021 v Nitre

